



## Kapitola 3

### DETI Z INGLESIDE

Cez deň sa malí Blythovci radi hrávali v hustom, jemnom, zelenom poraste a prítmí javorového hájika, rozkladajúcom sa medzi Ingleside a rybníkom v Glene St. Mary, no na večerné zábavky sa nenašlo lepšie miesto než úzke údolie za tým javorovým hájom. Jedného dňa hľadeli z okna v podkroví Ingleside cez hmlistý opar po letnej búrke a nad milovaným miestom zazreli nádhernú dúhu, ktorej jeden koniec padal rovno do bodu, kde sa okraj rybníka dotýkal dolného kraja údolia.

„Volajme ho Dúhové údolie,“ navrhol Walter nadšene a odvtedy sa stalo Dúhovým údolím.

Mimo Dúhového údolia si mohol vietor hučať a duť aj búrlivo. No vo vnútri len jemne povieval. Ponad vystúpene korene smrekov, porastené machom, sa sem-tam vinuli čarovné chodníčky. Po celom údolí rástli divé čerešne roztrúsené pomedzi smreky, v čase kvetu celé biele. Od dediny Glen St. Mary ním pretekal potôčik s vodou s jantárovým odtieňom. Dedinské domy boli príjemne dostatočne ďaleko, len na hornom konci údolia stála napoly rozpadnutá, opustená chalupa, známa ako starý dom Baileyovcov. Nik v ňom nebýval už celé roky, no obklopoval ho trávnatý násyp a za ním sa rozkladala starodávna záhrada, kde deti z Ingleside mohli nájsť ešte vždy kvitnúce fialky, sedmokrásky či narcisy. A všetko prerastala rasca, ktorá sa za mesačných večerov knísala a penila ako striebřisté more.

Na juhu ležal rybník a veľmi ďaleko za ním sa napokon črtal purpurový les, len z vysokého kopca hľadela na dolinu a prístav jedna osamotená stará sivá usadlosť. Dúhové údolie oplývalo hojnosťou dreva a divou samotou, vďaka čomu si ho inglesidské deti aj napriek blízkosti dediny nesmierne obľúbili.

Údolie bolo plné krásnych, priateľských priehlbín a tá najväčšia z nich sa stala ich najmilším vlastným rajónom. Práve tam sa stretli v ten konkrétny večer. Rástli tam mladé smreky a uprostred bola mäkká trávnatá čistinka, siahajúca na breh potoka. Vedľa potoka stála breza previsnutá, mladý, neuveriteľne rovný stromček, ktorý Walter nazval Biela

pani, a na čistinke Stromy milenci, ako Walter pomenoval smrek a javor, čo rástli tak blízko pri sebe, až sa im konáre splietli dokopy a sotva by sa dali rozpliešť. Jem na Stromy milencov zavesil starú šnúru zvončekov zo saní, ktorú mu daroval kováč z Glenu, a každá návšteva vánku im náhle rozprávkovo zacinkala.

„Aké je krásne znovu byť späť!“ povedala Nan. „Nakoniec žiadny z kútikov Avonlea nie je taký pekný ako Dúhové údolie.“

No aj miesta v Avonlea zbožňovali. Návštevu v Zelenom dome vždy považovali za hotové hody. Teta Marilla k nim bola veľmi dobrá, a rovnako pani Rachel Lyndová, ktorá trávila voľné chvíle svojho vysokého veku tým, že ďalej plietla bavlnené prikrývky a chystala sa ich pliešť až do dňa, keď Annine dcéry budú potrebovať výbavu. Mali tam aj veseľých kamarátov: deti uja Davyho a deti tety Diany. Poznali každý kútik, ktorý ich mama počas detstva v Zelenom dome tak zbožňovala: dlhý Chodník milencov, obrúbený ružovými kríkmi v čase, keď kvitli šípové ruže, neustále čistý dvor s vrbami a topoľmi, Riavu vodných víl, rovnako iskrivú a krásnu ako kedysi, Jazero žiarivých vôd i Vrbinu. Dvojčatá dostali maminu starú izbu pod štítom a teta Marilla za nimi zašla v noci, keď si myslela, že spia, aby sa na nich popásla pohľadom. No všetci aj tak vedeli, že najradšej má Jema.

Jem sa práve zamestnával pečením hromady malých pstruhov, ktoré predtým chytil v rybníku. Sporák pozostá-

val z kruhu červených kameňov, uprostred ktorých horel ohník, a kuchynský riad tvorila stará plechovica, kladivom vyklepaná na plát, a vidlička s jediným zubom. A predsa už takto pripravil senzačne dobré jedlá.

Jediný Jem bol dieťaťom vysnívaného domu. Všetky ostatné deti sa narodili v Ingleside. Mal matkine červené kučery a otcove úprimné orieškovohnedé oči, mamin pekný nos a otcove pevné, usmievavé ústa. A ako jediný z rodiny mal uši, čo Susan považovala za dostatočne pekné. So Susan však mal aj pretrvávajúci spor, lebo ho neprestala volať malý Jem. Podľa trinásťročného Jema to bolo poburujúce. Mama mala viac citu.

„Ja už *nie som* malý, mami,“ rozhorčene zvolal na svoje ôsme narodeniny. „Som *brozne* veľký.“

Mama si vzdychla, zasmiala sa a znovu si vzdychla, a už ho nikdy viac nevolala malý Jem, prinajmenšom, keď ju mohol počuť.

Odjakživa to bol silný a spoľahlivý chlapec. Nikdy neporušil sľub. Nerozprával priveľa. Učiteľky ho síce nepovažovali za brilantného, ale za dobrého, všestranného žiaka áno. Nikdy ničomu len tak neveril, zakaždým sa rád sám dopátral, či je nejaké tvrdenie pravdivé. Raz mu Susan povedala, že keď oblizne zamrznutý kov, jazyk mu primrzne a odtrhne si z neho kožu. Jem to okamžite vykonal len preto, aby zistil, či je to tak. A aj zistil, že to tak je, za cenu veľmi boľavého jazyka po niekoľko dní. No Jem sa v záujme vedy nevyhýbal utr-

peniu. Veľmi veľa sa naučil neustálymi experimentmi a pozorovaním a jeho bratia a sestry považovali jeho rozsiahle poznanie ich malého sveta za úplne úžasné. Jem vždy vedel, kde práve dozrieva prvé ovocie, kde sa zo zimného spánku placho prebúdzajú prvé bledé fialky a koľko modrých vajec nechali drozdy v hniezde v javorovom hájiku. Z okvetných lístkov sedmokrások vedel veštiť šťastie, z kvetov ďateliny vysávať medovú šťavu a vyhrabať jedlé korene všelijakých rastlín na brehoch rybníka, zatiaľ čo sa Susan každý deň bála, že sa všetci niečím otrávia. Vedel, kde sa dá nájsť najlepšia živica na žuvačku v jantárových hrudkách vyvretých z popukanej smrekovej kôry, kde v bukovom lese pri Harbour Heade rastú najhustejšie orechy a na ktorých miestach potoka sa to priam hemží pstruhmi. Dokázal napodobniť hlas každého divého vtáka či zvierata vo Four Winds a poznal miesta, kde rastú všetky poľné kvety od jari do jesene.

Walter Blythe sedel pod Bielou pani, vedľa neho ležala zbierka poézie, no nečítal. Krásnymi očami ako vo vytržení uprene hľadel raz na smaragdovo sfarbené vrby vedľa rybníka, raz na kopu oblakov, pôsobiacich ako strieborné ovečky, ktoré zohnal dokopy vietor vanúci ponad Dúhové údolie. Walter mal úžasné oči. V ich tmavosivých hĺbkach sa zračila všetka radosť, žiaľ, smiech, vernosť a túžba celých generácií, čo už dávno spočívali pod zemou.

Pokiaľ išlo o výzor, Walter sa z rodiny vymykal. Nepodobal sa na žiadneho známeho príbuzného. Z inglesidských

detí bol najkrajší, mal rovné čierne vlasy a jemne krojené črty. No zdedil maminu živú predstavivosť a vášnivú lásku ku kráse. Mrazy zimy, volanie jari, sny leta a veľkoleposť jesene pre Waltera znamenali veľa.

Jem bol v škole náčelníkom, no Waltera veľmi neuznávali. Považovali ho za babu a bojka, lebo sa nikdy nebil a len zriedka sa pripojil k chlapčenským školským hrám. Radšej sa sám utiahol do kúta a čítal si knihy, najmä básničky. Walter mal rád básnikov a nasával ich diela od chvíle, čo sa naučil čítať. Ich melódia sa mu votkávala do rastúcej duše – melódia nesmrteľných. V srdci si pestoval túžbu, že sa jedného dňa aj on stane básnikom. To sa pokojne mohlo stať. Za vzor mu slúžil istý ujo Paul, ako ho zdvorilo volal, ktorý býval v tajomnom kráľovstve nazývanom Štáty. Ten ujo Paul bol kedysi žiačikom v Avonlea a teraz jeho básne čítajú všade. Chlapci v glenskej škole však o Walterových snoch ani netušili, a keby aj tušili, neurobili by na nich veľký dojem. No aj napriek tomu, že nemal dosť fyzickej sily, získal si istý mimovoľný rešpekt tým, že „rozprával ako kniha.“ Nikto v škole v Glene St. Mary nedokázal hovoriť ako on. Jeden chlapec povedal, že „to znie ako kázeň,“ a iba vďaka tomu ho všetci nechali na pokoji a nerobili mu zle, čo by sa stalo väčšine chlapcov, ktorých podozrievali, že neznášajú alebo sa boja rany pästou.

Desaťročné dvojčatá z Ingleside porušili tradíciu dvojčiat tým, že sa vôbec nepodobali. Anna, ktorú vždy volali

Nan, bola veľmi pekná, mala mäkké orieškovohnedé oči a hodvábne orieškovohnedé vlasy. Išlo o to najšťastnejšie a najroztomilejšie dievčatko, ako povedala jedna jej učiteľka, bola jednoducho Blythová priezviskom i povahou.\* A jej pleť nemala ani jedinú chybičku, na veľkú spokojnosť jej mamy.

„Taká som rada, že mám aspoň jednu dcéru, ktorá môže nosiť ružovú farbu,“ vyhlásila pani Blythová víťazoslávne.

Diana Blythová, známa ako Di, sa veľmi podobala na mamu, mala sivozelené oči, neustále iskriace osobitým leskom a jasom, a červené vlasy. Možno aj preto bola otcov miláčik. Ona a Walter si boli osobitne blízki, iba jej jedinej bol Walter ochotný prečítať verše, čo sám napísal, ona jediná vedela, že sa tajne zo všetkých síl usiluje napísať epickú báseň, nápadne pripomínajúcu *Marmiona*\*\* minimálne v niektorých aspektoch, ak aj nie vo všetkých. Udržala všetky jeho tajomstvá, dokonca aj pred Nan, a zdôverovala sa mu so svojimi.

„Nebudú už tie ryby hotové, Jem?“ spýtala sa Nan a pôvabným noštekcom vdýchla vôňu.

„Už skoro sú,“ odvetil Jem a ešte raz ich zručne poobracal. „Vyberte chlieb a tanieru, dievčatá. Walter, zobuď sa.“

---

\* Anglické slovo *blithe* nemá presný slovenský ekvivalent, znamená niečo ako rozjarený, naradovaný, živý, šťastný i bezstarostný, skrátka človek, čo sa teší zo života.

\*\* Epická báseň sira Waltera Scotta, 1818.

„Ako ten vzduch dnes večer žiari,“ zareagoval Walter zasnene. Niežeby nemal rád pečené pstruhy, to rozhodne nie, no u Waltera vždy mala prednosť potrava pre dušu. „Dnes chodí po svete anjel kvetov a zvoláva tie kvety. Vidím jeho modré krídla tamto na kopci nad lesom.“

„Všetky anjelské krídla, ktoré som kedy videla, boli biele,“ povedala Nan.

„Krídla anjela kvetov nie sú biele. Sú bledučko modré, presne ako opar v údolí. Ó, tak veľmi by som chcel lietať. Musí to byť nádherné.“

„Človek môže občas lietať v snoch,“ skonštatovala Di.

„Mne sa nikdy nesníva, že doslova lietam,“ odvetil Walter. „Ale často sa mi sníva, že sa odlepím od zeme a vznášam sa ponad ploty a stromy. Je to krásne, zakaždým si pomyslí: Toto *nie je* sen ako predtým. *Toto* je skutočné. A potom sa zobudím a ide mi to zlomiť srdce.“

„Ponáhľaj sa, Nan,“ rozkázal Jem.

Nan pripravila tabuľu na pohostenie – tabuľu doslova i obrazne – z ktorej zjedli veľa hostín, prestretých, ako sa nedalo nikde inde, iba v Dúhovom údolí. Na stôl ju premenili tým, že ju položili na dva veľké, machom porastené kamene. Ako obrus poslúžili noviny a ako riad obité taniere a šálky bez uší, ktoré už Susan vyradila z kredenca. Z plechovej škatule, skrytej na koreňoch smreka, vytiahla Nan chlieb a soľ. A potok dodal nedostižnú krištáľovočistú vodu. Zvyšok okorenil čistý vzduch a apetít mladosti, čím to



jedlo dostalo priam božskú chuť. Sedieť v Dúhovom údolí, nasiaknutom spolovice zlatistým, spolovice ametystovým súmrakom, preplneným vôňou jedľovej živice a lesným porastom v plnom jarnom rozkvetu, s bledými hviezdikami kvetov lesných jahôd navôkol, šumom vánku a cinkotom zvončekov v rozhojdaných vrcholkoch stromov a kŕmiť sa pečeným pstruhom so suchým chlebom, to bolo čosi, čo by im aj mocní sveta asi závideli.

„Sadnite si,“ pozvala ich Nan, keď Jem položil rozpálený plechový tanier plný pstruhov na stôl. „Teraz si ty na rade, aby si sa pomodlil pred jedlom, Jem.“

„Ja som si už svoje urobil, keď som upiekol tie pstruhy,“ zaprotestoval Jem, ktorý neznášal, keď sa mal pred jedlom poďakovať za Božie dary. „Nech sa pomodlí Walter. Ten *rád* ďakuje za jedlo. A pohni sa, Walt. Umieram od hladu.“

No Walter sa už nepomodlil, ani krátko, ani dlho. Čo si sa prihodilo.

„Kto to sem ide z kopca od fary?“ spýtala sa Di.